

Sådan må de voksne bruge magt

- når du bor på et åbent børne- og ungehjem

De voksne på dit børne- og ungehjem skal passe på dig og de andre børn og unge, som du bor sammen med.

Derfor har de forskellige muligheder for at gribe ind, fx for at løse en voldsom konflikt. Det kaldes **”at bruge magt”**.

Der er regler for, hvornår og hvordan de voksne må bruge magt.

På de næste sider kan du læse om, hvordan reglerne er, når du bor på et åbent børne- og ungehjem.

Du kan også se mere i videoen lige her:

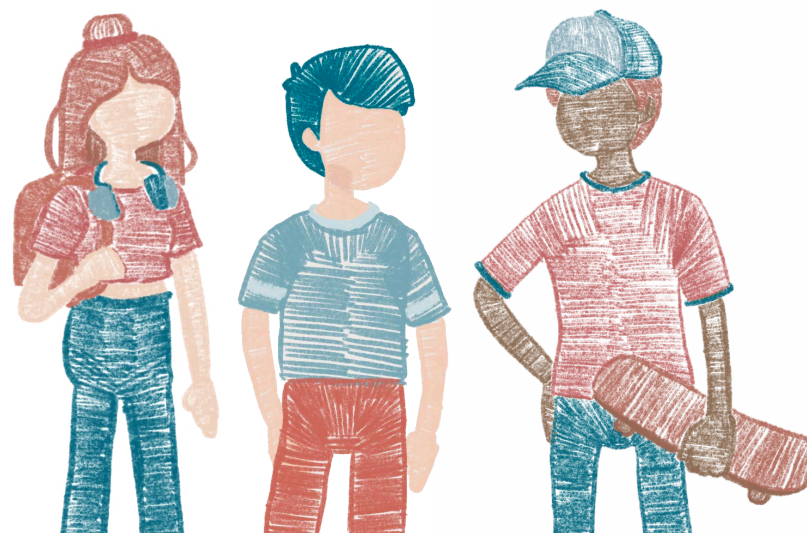

Udgivet: Februar 2026

Udgivelse: Social- og Boligstyrelsen

INDHOLD

De voksne må bruge magt	2
Vigtige regler for de voksnes brug af magt	4
Hvornår må de voksne bruge magt?	4
Hvordan må de voksne bruge magt?	5
Sådan kan det foregå, når de voksne bruger magt	6
Hvis noget er ved at blive ødelagt	6
Hvis nogen er i fare	7
Hvis et barn eller en ung har en ting, man ikke må have	7
Hvis et barn eller en ung stikker af	8
Hvis et barn eller en ung skal blive på børne- og ungehjemmet	8
Hvis de voksne er bekymrede for et barn eller en ungs kommunikation med bestemte personer	9
Hvis det er nødvendigt at begrænse et barn eller en ungs adgang til at have digitalt udstyr	10
Hvis de voksne tror, at et barn eller en ung gemmer ting, som man ikke må have	11
Når en voksen har brugt magt	12
Der er altid voksne, der kan hjælpe dig	13

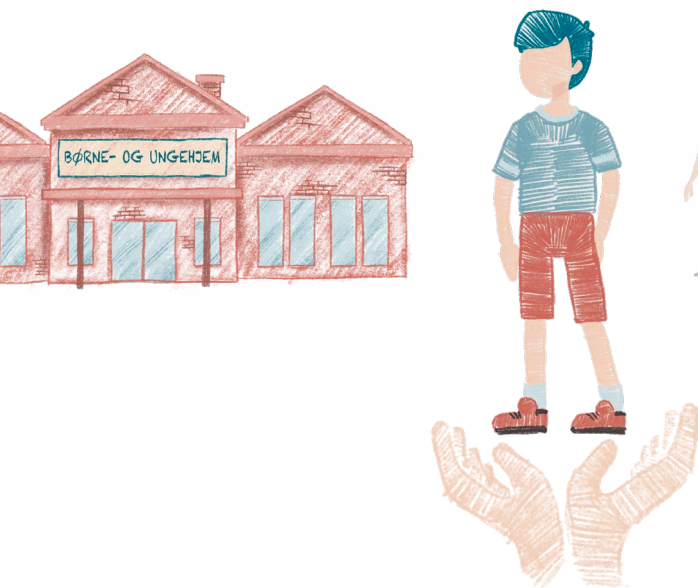
DE VOKSNE MÅ BRUGE MAGT

Når du bor på et åbent børne- og ungehjem, er det de voksne der, som har ansvaret for at passe på dig og de andre børn og unge, som du bor sammen med.

Det står i en lov, der hedder "**voksenansvarsloven**".

I loven står der også, at de voksne har lov til at bruge magt over for et barn eller en ung i helt bestemte situationer.

Det må de, hvis det er helt nødvendigt for at passe på barnet eller den unge, på andre mennesker eller på vigtige ting – eller for at sørge for, at alle dem, der bor sammen, har det trygt og godt.

Det betyder, at de voksne i særlige situationer kan bruge deres fysiske magt. Det kan fx være ved at holde fast i et barn eller en ung eller ved, at de fører barnet eller den unge væk fra et sted.

Det betyder også, at de voksne i særlige situationer kan begrænse et barn eller en ungs privatliv. Det kan fx være ved, at de i en bestemt situation undersøger barnets eller den unges værelse for at finde bestemte ting.

Samlet kan man kalde det "**at bruge magt**".

VIGTIGE REGLER FOR DE VOKSNES BRUG AF MAGT

Der er nogle bestemte regler for, hvad der skal til, for at de voksne må bruge magt over for et barn eller en ung. Og også for, hvordan de må gøre det.

Det er godt at kende til reglerne, fordi de altid gælder – uanset hvilken form for magt de voksne bruger.

I loven kaldes reglerne for principper.

Hvornår må de voksne bruge magt?

- ✓ De voksne må kun bruge magt som en undtagelse. Det vil sige, når der ikke er andre måder at løse et problem på. Og de skal altid først prøve at løse problemerne uden. Det kan fx være ved at tale med barnet eller den unge.
- ✓ De voksne må kun bruge magt i særlige situationer, hvor det er absolut nødvendigt for at passe på dig, andre børn, unge og voksne eller jeres ting. Eller i situationer, hvor det er nødvendigt for at sørge for, at I sammen har det trygt og godt. De må aldrig bruge magt for at straffe et barn eller en ung.

Hvordan må de voksne bruge magt?

- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de gøre det på en måde, der passer til, hvor stort et problem de vil løse. Fx må de voksne fastholde en ung så længe, det er nødvendigt, hvis det er for at forhindre, at den unge slår et andet barn. Men de må kun fastholde en ung i meget kort tid, hvis det er for at forhindre, at den unge ødelægger en ting.
- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de altid gøre det så skånsomt – altså forsigtigt – og i så kort tid som muligt.

Hvem beslutter det?

Nogle former for magt kan de voksne på børne- og ungehjemmet selv beslutte at bruge. Andre former for magt skal besluttes af nogle andre voksne fra fx kommunen.

Uanset hvad, skal der altid være helt særlige grunde, hvis de voksne skal bruge magt over for et barn eller en ung.

SÅDAN KAN DET FOREGÅ, NÅR DE VOKSNE BRUGER MAGT

De voksne på et åbent børne- og ungehjem kan bruge magt på forskellige måder.

Hvad de må gøre, afhænger af, hvad det er for et problem, de vil løse.

På de næste sider kan du læse nogle eksempler på, hvad de voksne må gøre i forskellige situationer.

Hvis noget er ved at blive ødelagt

Hvis et barn eller en ung er ved at ødelægge noget, må de voksne i kort tid holde barnet eller den unge fast. De må også føre barnet eller den unge væk. Det hedder "afværgehjælp".

Hvis nogen er i fare

Hvis et barn eller en ung er til fare for sig selv eller andre mennesker, må de voksne holde fast i barnet eller den unge eller føre barnet eller den unge til et andet rum. Det kalder man for "fysisk magtanvendelse".

Hvis et barn eller en ung har en ting, man ikke må have

De voksne må også lave en fysisk magtanvendelse, hvor de holder fast i et barn eller en ung, hvis det er nødvendigt for at kunne tage alkohol eller stoffer fra barnet eller den unge.

Det kan også være en telefon eller computer, hvis lederen har besluttet, at barnet eller den unge ikke må have den i et bestemt stykke tid.

Hvis et barn eller en ung stikker af

Nogle gange sker det, at et barn eller en ung stikker af fra et børne- og ungehjem og ikke vil komme tilbage frivilligt. Det kalder man at "rømme".

Når et barn eller en ung rømmer, må de voksne i nogle tilfælde føre barnet eller den unge tilbage til børne- og ungehjemmet. Det hedder at "tilbageføre".

Det må de, hvis der er en risiko for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre ved at være væk fra børne- og ungehjemmet.

Hvis et barn eller en ung skal blive på børne- og ungehjemmet

I særlige situationer kan nogle voksne uden for børne- og ungehjemmet – fx fra kommunen – beslutte, at de voksne må forhindre et barn eller en ung i at tage væk fra børne- og ungehjemmet i op til 14 dage. Det kalder man at "tilbageholde".

Det kan de beslutte, hvis de mener, at det er helt nødvendigt, for at barnet eller den unge kan få den hjælp og støtte, der er brug for.

Hvis de voksne er bekymrede for et barn eller en ungs kommunikation med bestemte personer

De voksne kan i en bestemt periode tjekke, hvad et barn eller en ung skriver og taler med bestemte personer om. Det kan fx være ved at læse beskeder eller at lytte med på telefonsamtaler.

Det må de kun, når børne- og ungeudvalget i kommunen har besluttet, at det er nødvendigt, for at barnet eller den unge kan være sundt og udvikle sig.

Et barn eller en ung kan sige nej til, at de voksne læser beskeder eller lytter med til samtalen. Men så kan de voksne fx aflyse en telefonsamtale.

De voksne må aldrig tjekke, hvad et barn eller en ung skriver med sin advokat eller de offentlige myndigheder om.

Det kan fx være din børne- og ungerådgiver.

Hvis en ung er dømt for noget kriminelt

Lederen på et børne- og ungehjem kan også i nogle helt særlige og akutte situationer bestemme, at de voksne skal følge med i fx en konkret telefonsamtale, som er i gang.

Det gælder, hvis en ung er på børne- og ungehjemmet, fordi den unge har fået en dom.

Så kan lederen bestemme, at det er nødvendigt, at de voksne lytter med, fordi det kan skade ordenen og sikkerheden på institutionen, hvis ikke de voksne hører med på samtalen.

Hvis det er nødvendigt at begrænse et barn eller en ungs adgang til at have digitalt udstyr

Lederen kan beslutte, at en ung ikke må have digitalt udstyr i et stykke tid. Det kan fx være mobiltelefon, computer eller PlayStation.

Det kan lederen bestemme, hvis det er nødvendigt for at sikre, at barnet eller den unge kan blive ved med at have det godt og udvikle sig.

Barnet eller den unge skal have at vide, hvor længe de voksne tager en ting, og skal også have tingen tilbage, når tiden er gået.

Hvis de voksne tror, at et barn eller en ung gemmer ting, som man ikke må have

Hvis lederen på børne- og ungehjemmet har besluttet, at det er nødvendigt, må de voksne undersøge et barn eller en ung. De må også undersøge barnets eller den unges værelse, skabe og lignende.

Det kan være, hvis der er en grund til at tro, at barnet eller den unge har noget, man ikke må have på børne- og ungehjemmet – det kan fx være stoffer.

Det kan også være nødvendigt for at kunne tage bestemte ting fra et barn eller en ung. Det kan fx være alkohol. Det kan også være en telefon, PlayStation eller computer, hvis lederen har besluttet, at barnet eller den unge ikke må have den i et bestemt stykke tid.

Der gælder nogle regler, når de voksne skal lave en undersøgelse:

- ✓ Barnet eller den unge har altid lov til at få at vide, hvorfor de voksne undersøger noget. Og hvis det er muligt, skal barnet eller den unge have mulighed for selv at finde de ting, som de voksne vil lede efter.
- ✓ Når de voksne undersøger barnet eller den unge, må de mærke uden på tøjet og tjekke lommer og sko. De må også bede barnet eller den unge om at tage sit overtøj, sin hovedbeklædning og sine sko af. Det skal være to voksne, der har samme køn som barnet eller den unge, der laver undersøgelsen, hvis det er muligt.
- ✓ Når de voksne undersøger barnets eller den unges værelse eller ting, skal barnet have lov til at være der – hvis det er muligt.

NÅR EN VOKSEN HAR BRUGT MAGT

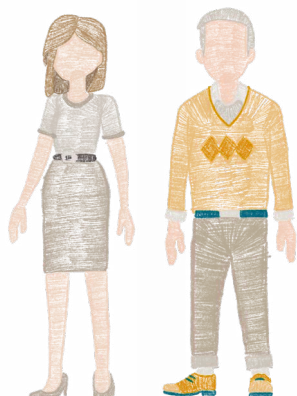
Det er vigtigt, at der bliver holdt øje med, hvornår og hvordan de voksne bruger magt. Derfor skal det skrives ned, og der er flere forskellige personer, der skal have besked om det.

Hvis de voksne har brugt magt over for dig, skal de gøre to ting.

- ✓ Først skal de sørge for at skrive det, de oplever, der er sket, ind i et skema. Det kaldes en "registrering". Du skal have at vide, hvad de voksne skriver i skemaet. Og du skal spørges om, hvad du oplevede, der skete, så det også kan komme med. Du kan selv skrive din oplevelse ned, men du kan også få hjælp til det fra en af de voksne.
- ✓ Bagefter skal de voksne sørge for, at skemaet bliver sendt til din børne- og ungeråd giver og til det Socialtilsyn, der skal holde øje med alle børne- og ungehjem i Danmark. Det kaldes en "indberetning". Dine forældre og den kommune eller region, som har ansvaret for dit børne- og ungehjem, skal også have besked.

De voksne skal både lave registreringen og indberetningen, inden der er gået 72 timer. Det vil sige tre døgn.

72 timer

Her kan du se
en video om det

DER ER ALTID VOKSNE, DER KAN HJÆLPE DIG

Hvis du har spørgsmål eller brug for hjælp, kan du tale med en voksen, du stoler på. Det kan fx være en voksen, der hvor du bor, eller din børne- og ungeråd giver i kommunen.

Du kan også ringe til BørneTelefonen, hvis du har brug for et råd. De har åbent døgnet rundt, så her er der altid nogen, der er klar til at lytte.

BørneTelefonen.dk

